

Política de compromís de l'iHC per a un entorn segur, inclusiu i lliure de violències¹

L'Institut d'Història de la Ciència (iHC), d'acord amb les polítiques i valors de la UAB, està compromès amb el foment d'una cultura inclusiva que promogui el benestar, la igualtat, la diversitat i mantingui un entorn laboral, d'aprenentatge i social en el qual es respectin els drets i la dignitat de tot el seu personal i alumnat.

Tots els membres de l'iHC han d'actuar d'acord amb aquesta política i relacionar-se mútuament amb respecte, cortesia i consideració en tot moment i en totes les formes de comunicació, incloses les xarxes socials, i no tolerar cap forma de discriminació o assetjament laboral, sexual o de cap altra índole.

1 Objectius

1. Promoure un entorn positiu en què les persones siguin tractades amb justícia i respecte, i que permeti a tothom créixer i prosperar.
2. Prevenir l'aparició de conductes d'assetjament sexual, d'assetjament per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere i de violència masclista entre els membres de l'iHC.
3. Deixar palès que les situacions d'assetjament, discriminacions i conductes sexuals inadequades, o abusos de poder són inacceptables i que tots els col·lectius de l'iHC tenen un paper en la creació d'un entorn inclusiu i agradable.
4. Proporcionar un marc de suport al personal i l'alumnat que pateixi situacions de discriminació, assetjament i conductes sexuals inadequades o abusos de poder, oferint mecanismes a través dels quals les persones

¹Text basat en els documents «Política de la Facultat de Ciències davant de situacions d'assetjament, conductes sexuals inapropiades i discriminacions» i «Política de la Facultat de Psicologia davant de situacions d'assetjament, conductes sexuals inapropiades, discriminacions i abusos de poder».

que es trobin en aquestes situacions les puguin comunicar i/o denunciar i s'hi doni una resposta eficient.

2 Àmbit d'aplicació

Aquesta política s'aplica a tots els membres de l'iHC, independentment de la seva vinculació permanent o temporal i la seva dedicació plena o compartida amb altres departaments o institucions. Especialment s'aplica a:

- L'estudiantat de grau, màster i doctorat.
- L'alumnat en mobilitat, en estades curtes o visitant (predoctoral i postdoctoral).
- El personal docent i/o investigador permanent, contractat, associat, emèrit, honorífic, temporal o visitant provinent d'altres institucions.
- El personal tècnic de gestió, administració i de serveis (PTGAS).

3 Llistat de conductes no tolerades a l'iHC

Les conductes que s'enumeren a continuació són infraccions que donaran lloc a la disciplina universitària. Aquest llistat no és limitatiu de conductes (Llistat *numerus apertus*):

- Mantenir contacte físic inadequat i no desitjat, com ara envair l'espai físic, tocar, acariciar, pessigar, abraçar o altres contactes sexualment suggeridors.
- Exercir agressió física i tocs sexuals no desitjats.
- Insultar o utilitzar insults amb una connotació de gènere/sexual.
- Fer comentaris sexuals no desitjats sobre l'aparença, la roba o les parts del cos.
- Intentar contactar persistentment amb una persona en contra de la seva voluntat.
- Supervisar la comunicació electrònica d'una altra persona.
- Fer proposicions, comentaris, invitacions, sol·licituds i coqueteigs de naturalesa sexualment explícita.
- Mostrar un comportament no verbal inadequat, com ara gestos, sons o xiulets insultants; exhibició d'objectes o materials sexualment suggeridors.
- Dur a terme actes sexuals il·legals, com ara exhibicionisme o escopofília (voyeurisme).
- Usar llenguatge sexualment degradant, insults, acudits sobre l'orientació sexual o la identitat de gènere d'algú.
- Mostrar hostilitat oberta, amenaçar verbalment o físicament.

- Exercir comportaments o fer comentaris insultants, abusius, vergonyosos o paternalistes, intimidatoris i/o degradants.
- Publicar comentaris ofensius en mitjans electrònics, inclòs l'ús de dispositius de comunicació mòbil.
- Amenaçar de revelar, o revelar, la sexualitat o la discapacitat d'una persona a altres persones sense el seu permís.
- Publicar, fer circular o mostrar imatges o altres materials pornogràfics, racistes, homòfobs, sexualment suggeridors o ofensius.
- Fer amenaces o insinuacions que l'ocupació, el salari, el grau acadèmic, les oportunitats de promoció, les tasques d'aula o de treball d'una persona o altres condicions laborals o de vida acadèmica es poden veure afectats negativament per no sotmetre's a avenços sexuals.
- Condicionar, o suggerir, la prestació d'una ajuda, benefici o servei de la Universitat a la participació d'una persona en conductes sexuals no desitjades.

Les conductes que impliquin força, coacció o inducció d'incapacitació, o quan l'autor o autora s'hagi aprofitat deliberadament de l'estat d'incapacitació d'una altra persona, es consideraran especialment greus.

4 Definicions

Assetjament. Acció reiterada de qui molesta insistentment una altra persona de forma injustificada i no desitjada i que té com a finalitat vulnerar-ne la dignitat o crear un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. No és necessari que la persona destinatària expliciti que el comportament no és desitjat.

Assetjament per raó de l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere. S'entén per assetjament per raó de l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest (Llei 11/2014).

Assetjament per raó de sexe. S'entén per assetjament per raó de sexe qualsevol comportament dut a terme en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidador, degradant o ofensiu (article 7.2 de la Llei orgànica 3/2007).

Assetjament sexual. S'entén per assetjament sexual qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual que tingui el propòsit o produeixi l'efecte

d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidador, degradant o ofensiu (article 7.1 de la Llei orgànica 3/2007).

Formes d'assetjament. L'assetjament pot adoptar diverses formes, verbals o físiques, comunicacions escrites i comunicacions a través de qualsevol canal electrònic, o un entorn amb una cultura predominant que tolera l'assetjament.

Romandre sota els efectes de l'alcohol, les drogues o de qualsevol altra substància que hagi conduït a la intoxicació no és mai una excusa per a l'assetjament.

Intencionalitat. La motivació o voluntat d'assetjar que mou la persona presumptament assetjadora no serà necessària per apreciar l'existència d'una situació d'assetjament. En qualsevol cas, la percepció de la persona denunciant sí que ho serà si aquesta és raonable.

Relacions consensuades. S'entén per relació consensuada una relació íntima, afectiva o sexual acordada mútuament, i d'una manera lliure, entre tots els participants.

Relacions que impliquen autoritat o poder. S'entén per relació de poder quan una de les persones té una posició prevalent respecte a les altres i pot existir un conflicte d'interessos, favoritisme o explotació.

Supervisió directa. S'entendrà per supervisió directa el mecanisme de coordinació de les tasques basat en el fet que la persona que coordina dona instruccions a l'altra. Inclou les activitats següents, entre d'altres: instrucció acadèmica, assessorament, supervisió, avaluació, recomanació, promoció, assignació de recursos, ocupació i altres accions laborals, inclosa la fixació directa de sou, beneficis o salaris, o qualsevol acció disciplinària.

Victimització. S'entén per víctima la persona que, individualment o col·lectivament, hagi sofert danys, lesions físiques i mentals o patiment emocional, pèrdua financera o menyspreu substancial dels drets fonamentals com a conseqüència d'accions o omissions que violen la legislació vigent inclòs l'abús de poder. S'hi inclourà aquelles persones que donen suport de manera directa a la víctima o que participen en la investigació.

Violència de gènere aïlladora. Consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista i/o investiguen els fets que han denunciat. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista (Llei 17/2020).

Violència física. S'entén per violència física qualsevol acte o omisió de força contra el cos d'una persona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany (Llei 5/2008).

Violència psicològica. Tota conducta o omisió intencional que produeix en una persona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat (Llei 5/2008). Relacionada amb l'abús de poder emocional.

Violència sexual i abusos sexuals. Qualsevol acte de naturalesa sexual exercit sobre una persona sense el seu consentiment. Inclou l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que qui agredeix pugui tenir una relació afectiva o no amb la víctima.

S'entén que no hi haurà consentiment quan la persona sigui incapaç de donar el seu consentiment (per exemple, a causa de l'edat d'una persona, el consum de drogues o alcohol). En cas que la persona que afirmi haver estat víctima de violència o abusos sexuals tingui una discapacitat intel·lectual reconeguda, caldrà valorar individualment si la persona estava en condicions de donar el consentiment. En cap cas, podem assumir que totes les persones amb discapacitat intel·lectual no estan en condicions de donar el consentiment.

Entre els actes catalogats dins de la **categoria de violència sexual**, s'hi troben: la violació, l'agressió sexual, l'abús sexual, la coacció sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que el presumpte agressor pugui tenir una relació afectiva o no amb la persona. Tots aquests actes de violència sexual són formes de discriminació legalment prohibides, que els membres de la UAB tenen l'obligació de denunciar ja sigui a les autoritats acadèmiques pertinents o als cossos de seguretat, especialment si existeix una emergència de salut o de seguretat (Llei 5/2008).

5 Procediment en cas d'incompliment de la política contra la conducta sexual inapropiada, la discriminació i l'assetjament a l'iHC

Les persones de l'iHC que considerin ser o haver estat víctimes de situacions d'assetjament, conductes sexuals inapropiades i discriminacions o aquelles que les hagin presenciat poden posar-se en contacte amb la representant o el representant de Polítiques d'Igualtat de l'iHC o directament amb el SiDi (el Servei d'Igualtat i Diversitat) de la UAB, que els informaran de les opcions existents i els acompanyaran en el que calgui.

La o el representant de Polítiques d'Igualtat de l'iHC farà una primera valoració dels testimonis i evidències aportats, i consultarà, si escau, amb la Comissió d'Igualtat de l'iHC i/o amb terceres persones que puguin aportar informació complementària, mantenint l'anonimat de les persones denunciants. Si ho valora pertinent, informarà a la direcció de l'iHC, sempre amb confidencialitat.

La Universitat disposa de diversos serveis i unitats que poden actuar davant de situacions d'assetjament, conductes sexuals inapropiades, discriminacions i abusos de poder:

Comissió d'Igualtat de l' iHC

Primera valoració, suport i acompanyament.

Correu electrònic: responsable.igualtat.ihc@uab.cat

Servei d'Igualtat i Diversitat de la UAB

Suport i acompanyament psicològic i legal a les persones afectades.

Activació del Protocol de denúncia.

Correu electrònic: s.igualtat.diversitat@uab.cat

Telèfon: 93 586 82 77

Servei de Seguretat i Vigilància

Acompanyament en el procés de denúncia i activació de mesures preventives de protecció.

Correu electrònic: seguretat@uab.cat

Telèfon: 93 581 25 25 (sala de control de seguretat 24h).

Servei Assistencial de Salut (SAS)

Atenció mèdica.

Telèfon: 93 581 18 00

Unitat de Psicogènere

Atenció psicològica especialitzada i gratuïta. Més concretament, fa l'acollida, acompanyament i treball psicoemocional, presencial o en línia, des d'una perspectiva psicològica i psicosocial especialitzada en gènere, per a dones i per al col·lectiu lgtbiq+, que hagi viscut o estigui vivint malestars i conflictes emocionals, relacions abusives o violències de gènere.

Correu electrònic: perspectiva.genere@uab.cat

Telèfon: 93 581 48 96/93 581 29 01

Àrea de Prevenció i Assistència de la UAB

Orienta el PAS i el PDI en l'activació i el desenvolupament dels protocols.

Correu electrònic: a.prevencio.assistencia@uab.cat

Telèfon: 93 581 19 50

6 Altres recomanacions

El personal docent i investigador no hauria de participar ni sol·licitar una relació sentimental o sexual amb l'alumnat sobre el qual exerceix una supervisió directa o una probabilitat raonable de supervisió directa. En cas que es donin relacions amoroses o sexuals consensuades entre membres de l'iHC, recomanem:

- Es posi fi, tan aviat com sigui possible, a la supervisió directa i única de l'estudiant per part del personal docent.
- S'implementi un pla de transició de la supervisió única que asseguri una supervisió alternativa objectiva, bo i evitant possibles conflictes que puguin perjudicar l'estudiant.

Es recomana a tota la comunitat iHC fer, al menys una vegada cada cinc anys, algun dels cursos, tallers, seminaris, etc. impartits per la UAB sobre temes de gènere, violències, benestar, etc.